

univērsitātes avīze

IZNĀK KOPŠ 1922. GADA
25. SEPTEMBRA

Nº 21

ceturtdiena, 1996.gada 28.marts

**NEDEĻAS
ROZĪNĪTE**

"Ati, tu šodien esi nevis pum-
pains, bet olains..."

L.Spruģe

(domāts zīmējums uz kaklasaites,
bet asociācijas droši vien radušās
tāpēc, ka tuvojas taču Lieldienas).

**SVARĪGĀKAIS
NOTIKUMS**

**Jādomā par Universitāti
nē un parī arī**

Ko tu par to visu saki?

LU SATVERSMES SAPULCE TURPINA DARBU 29. MARTĀ PLKST. 10.00 LU LIELAJĀ AULĀ

PAVĒLU:

1. Patstāvīgo struktūrvienību vadītājiem nodrošināt savu struktūrvienību LU Satversmes sapulces dalībnieku ierašanos un darbu Satversmes sapulces laikā, atbrīvojot viņus no kārtējām nodarbibām, savlaicīgi veicot nepieciešamās izmaiņas nodarbibu sarakstos.

2. Satversmes sapulces norises nodrošināšanu veikt saskaņā ar 01. 03. 1996. rektora pavēli Nr. 1/20.

3. Deleģātu reģistrāciju organizēt 29. 03. 1996. no plkst. 9.00.

Rektors prof. J. ZAĶIS

ZIŅAS

18. martā notika LU Satversmes sapulce. Lai gan intensīvā darbā tika pavadīta visa diena, rezultātā LU Satversme vēl netika pieņemta. Notika balsojumi par LU vadošo darbinieku pilnvaru laiku. Turpmāk rektors tiks ievēlēts uz 3 gadiem, dekāni - uz 5 gadiem, institūta direktors, nodaļu direktori un asistenti - uz 3 gadiem. LU Satversmes pieņemšana tiks turpināta 29. martā, un par šīs sapulces rezultātiem "Universitātes Avīze" ziņos kādā no turpmākajiem numuriem.

TU MĪLI, JĀ...

- *apkārtējie Tev sāk aizrādīt par izklaidību;
- *sāc piedomāt par sevi, analizēt sevi, īpaši esot kopā ar šo sevišķo cilvēku;
- *esi gatava atteikties no ierastiem paradumiem, teiksim brokastīs kafijas vietā dzerot citronu sulu, jo tā viņam garšo vislabāk;
- *esi ar mieru šķirties no lekciju konspektiem, pat ja nākošajā dienā ir eksāmens, vai esi ar mieru visu nakti sēdēt Vecrīgā zem lukturēm un kopā pāršķirstīt konspektus;
- *kad divi cisiņi studentu ēdnīcā sadalīti uz piecpadsmit, tu ar vislielāko prieku atdod savu daļu viņam;
- *ja izrādās, ka viņš ir "zaķis", kopā bēgat no kontrolieriem vai arī visu vakaru kopā mazgājat trolejbusus;
- *esi gatava smieties par ne gluži veiksmīgiem jokiem;
- *ja tevi moka bezmiegs, nekavējies nostaļģiskās atmiņas pagātnē, bet raugies saulainajā naktī;
- *psiholoģijas vai statistikas eksāmenā tu pēkšņi sāk runāt par zvaigznēm;
- *nešauboties tici mūžīgās uzticības solījumiem;
- *skatoties kārtējo seriāla sēriju, tu ar pārsteigumu atklāj, cik viņš ir līdzīgs galvenās lomas tēlotājam;
- *izvēloties grāmatas, tu priekšroku dod J. Zāliša "Vēlreiz par mīlestību" nevis Vollesa kriminālromāniem;
- *vairs nefirtē ar viņa labāko draugu;
- *tu sāk piekrist teicienam, ka mīlestība padara aklu;
- *ja spēj pateikt: "Mēs varētu..." un "Es gribu...";
- *pēkšņi atklāj, ka labprāt dari to, par ko agrāk teici: "Nekad!"
- *tu pieņem viņu tādu, kāds viņš ir, un viņš pieņem tevi tādu, kāda tu esi;
- *tu jūti, ka viņu mīli!

Pavasariģā noskaņojumā
EDĪTE KĀLNINA
INESE KĪKŪLE

ŠAJĀ NUMURĀ

- IEKLAUSIES SAVĀ IEKŠĒJĀ PULKSTENĪ - 3.LPP.
- KAS IR VALSTS ĢIMENES VESELĪBAS CENTRS? - 3.LPP.
- "MANĪ NAV VĒLMES PASTUMT KĀDU MALĀ"

Pagājušā gada nogalē darbu sāka jaunais Ministru kabinets. Cik ilgi tas pastāvēs nemainoties, to rādīs laiks, bet vērā nemams ir tas apstāklis, ka 6. Saeimā no 100 deputātiem 36 ir beiguši Latvijas Universitāti (viens no tiem - Māris Vitols - vēl ir politoloģijas specialitātes 4. kursa students). Pārējo augstskolu beidzēju skaits ir ievērojami mazāks: Latvijas Lauksaimniecības universitāte - 12, Latvijas Medicīnas akadēmija - 11 un Rīgas Tehniskā universitāte - 10. Ir arī tādi deputāti, kuri beiguši kara vai partijas skolas (3) vai kuriem vispār nav augstākās izglītības (10).

Kā pirmo LU beidzēju - politiķi uz interviju lūdzām MĀRI GRĪNBLATU, varbūt tāpēc, ka viņš ir Izglītības un zinātnes ministrs - respektīvi pārzina to nozari, ar kuru mums diendienā nākas saskarties.

Māris Grīnblats ir dzimis un uzaudzis Kuldīgā kalpotāju ģimenē, jo tēvs ir bijis inženieris, bet māte - grāmatvede. Tur viņš pabeidzis arī vidusskolu, tad devies uz Rīgu, uz Latvijas Universitāti, lai studētu filozofiju.

- Kādēļ izvēlējāties studēt filozofiju, un vai tas jums palīdz kā politiķim?

- Tas bija bez īpaša pragmatiska aprēķina, es to nesaisīju ar konkrētu darbu pēc augstskolas beigšanas. Filozofija man likās pietiekami plaša lieta, bez tam eksaktās zināšanas mani nekad nav interesējušas. Katrā ziņā iespēja iedziļināties lietu būtībā vecajos Brežņeva laikos mani saistīja. Vai tas palīdz politikā? Es domāju, ka dažos aspektos tas palīdz, jo manī nav vēlmes par katru cenu kaut ko pierādīt vai izvīrīties. Tas palīdz saglabāt mieru. Taču tas nepalīdz, ieņemot kādu izpildvaras amatu. Man nav arī vēlmes pastumt kādu citu malā, kas politikā droši vien ir vajadzīgs. Tas varbūt ir mīnuss.

- Kādu jūs atceraties savu studiju laiku Latvijas Universitātē?

- Universitātes laiks man bija no 1977. līdz 1982.gadam. Protams, tas bija pietiekami drūms politiskā ziņā, bet, gadiem ejot, to nepatīkamo atceros arvien mazāk, vairāk atceros labo. Patīkami, ka toreiz bija diezgan daudz interesantu mācībspēku, kas nebaidījās pateikt kaut ko vērtīgu un tādu, kas konfliktē ar varu. Bija arī zināmas izvēles iespējas gan kursadarbu, gan diplomdarba rakstīšanā. Šajā ziņā atmosfēra mūsu fakultātē bija ievērojami brīvāka nekā citur. Labā atmiņā palikuši filozofu vakari, kuros mēs centāmies sniegt kritisku ievirzi pret pastāvošo režīmu. Šajā sakarā atceros tādas izrādes kā "Zuši" un "Cūku mednieks". Tādā veidā mēs parādījām, ka arī tobrīd var kaut ko pateikt. Protams, labā atmiņā ir arī visi studentu celtņieku vienības draugi, Madlienas vasaras nometne, kas bija daļēji saistīta ar sportu, ar līdzjutēju aurošanu un arī ar daudz ko citu, tai skaitā ar lēto alus bāru, kur varēja dabūt alus kausu par 25 kapeikām, kas toreiz skaitījās lēti.

Protams, bija arī savas negācijas. Mums ļoti nepatika tas, ka bija jāmacās sociālisma politekonomija, zinātniskais komunisms un vēl kādi citi līdzīgi priekšmeti. Es centos tos apiet.

- Vai bijāt sekmīgs students?

- Jā, es domāju, jā. Manas atzīmes vidēji bija virs 4. Dažos priekšmetos gadījās kāds trijnieks, kaut arī, atklāti sakot, man-liekas, tas nebija sevišķi taisnīgi. Pēdējā kursā es saņēmu pat teicamnieka stipendiju.

- Vai paralēli studiju programmai lasījāt arī papildus literatūru?

- Neapšaubāmi. Ja pirmajos divosursos es centos ņemt vērā mācību programmas obligātās prasības, tad sākot ar trešo kursu man bija pašam savas patstāvīgas intereses, kuras es realizēju kursadarbos un diplomdarbā. Šīs intereses saistījās ar socioloģiju, gnozoloģijas problēmām. Es lasīju ļoti daudz. Sākot ar ceturto kursu uz lekcijām gāju ļoti minimāli - man bija pašam sava pieeja: no rīta parasti devos uz kādu jautru, izklaidējošu filmu, pēc tam - uz bibliotēku, tā ekonomējot laiku, jo vakarā parasti bibliotēka bija pārpildīta un tur bija arī troksnis, kas man nepatika.

(Turpinājums 2. lpp.)

(Turpinājums 2. lpp.)

AKTUĀLĀ
INTERVIJA

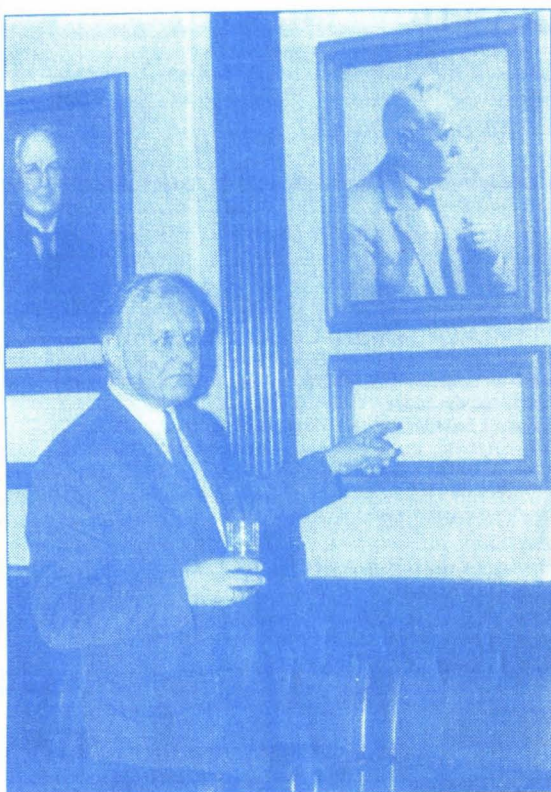
(Turpinājums no 1. lpp.)

- Kas, jūsuprāt, palīdzējis celt jūsu popularitāti?

- Man ir palīdzējuši draugi, arī citi cilvēki. Jebkuram vadošam darbiniekam ir vesela virkne padoto - referentu, konsultantu, speciālistu un sekretāru, un bieži vien ir tā, ka viņi uzbūvē ēku, bet aplausus saņem tas, kas ierodas pēdējā brīdī un pārgriež to lentīti, ēku atklājot.

SVARĪGĀKAIS
NOTIKUMS

(Turpinājums no 1. lpp.)

Latvijas Universitātes rektoram
profesoram J. Zaķa kungam

Saeimas Juridiskā komisija un Saeimas Juridiskais birojs izskatīja Jūsu iesniegumu par atsevišķu Latvijas Universitātes Satversmes normu piemērošanu un izsaka savu viedokli:

1. Latvijas Universitātes 1991. gada 15. maijā pieņemtā Satversme ir apstiprināta ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1991. gada 18. septembra lēmumu. Latvijas Universitātes Satversme tika apstiprināta tās iesniegtajā redakcijā un nekādus grozījumus vai īpašas atrunas Augstākā Padome neizdarīja.

2. Uzskatām, ka Latvijas Universitātes Satversmes 7.2. un 5.4. panta izskaidrošana atbilstoši šīs Satversmes 5.5. pantam piekrīt Latvijas Universitātes Senatam, kas var pieņemt izskatīšanai arī citus Universitātes darbības jautājumus, kā arī dot izskaidrojumu par Satversmes normu piemērošanu. Tomēr, ja tiek uzskatīts, ka šis jautājums nevar tikt izlemts tikai ar skaidrojumu, uzskatām par iespējamu arī Universitātes Satversmes sapulces saaukšanu, jo atbilstoši 5.2. pantam, Satversmes sapulce ir tiesīga pieņemt izskatīšanai un izlemšanai arī citus konceptuālus LU darbības un attīstības jautājumus. Tādējādi, ievērojot, ka at-

bilstoši Latvijas likumdošanai universitātes ir autonomas, uzskatām, ka radušos strīdu tiesīgs izšķirt vai nu LU Senāts (dodot skaidrojumu), vai LU Satversmes Sapulce (pieņemot šo lietu savā izlemšanā).

3. Izskatot šo jautājumu, jebkurā gadījumā tomēr būtu jāņem vērā, ka, dodot atsevišķu LU Satversmes normu skaidrojumu, izmantojami atbilstoši vispārējiem iztulkošanas paņēmieniem un dažī no tiem ir nostiprināti arī Latvijas likumdošanā. Likuma "Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 9. pantā norādīts, ka normatīvajiem aktiem nav atpakaļejoša spēka, izņemot likumā īpaši paredzētus gadījumus. Kā jau minēts iepriekš, ne LU Satversmē, ne Augstākās Padomes lēmumā, ar kuru šī Satversme tika apstiprināta, nekādas atrunas par atpakaļejošu spēku nav. No tā var secināt, ka ne LU Satversmes sastādītāji, ne LU Satversmes apstiprinātāji nav piešķirusi Satversmes normām atpakaļejošu spēku.

Patiesā cieņā
A. ENDZIŅŠ G.KUSIŅŠ

Man palīdzējis arī tas, ka es nekad neesmu izrādījis varas kāri.

- Skolas un Latvijas Universitātes dotajos raksturojumos ir teikts, ka jūs esot nesabiedriskis, noslēgts un savas domas skaļi neizsakāt. Savukārt deputātam ir jābūt pilnīgi pretēja rakstura cilvēkam. Kā jūs tiekat galā ar šo pretrunu? Un vai vispār piekritat šiem raksturojumiem?

- Jā, pēc dabas es tiešām neesmu sabiedriskis un esmu arī diezgan noslēgts. Katrā gadījumā manī nav vēlmes iet pūlī, par katru cenu atrasties uz skatuves vai uzmanības centrā. Apstākļi mani šajā virpulī ir

ierāvuši, un es esmu ievērojami paplašinājis savu paziņu loku, kas citos apstākļos nebūtu iespējams. Ja saruna man liekas vērtīga, es, protams, izsaku savas domas, bet runāt runāšanas dēļ man nepatīk.

- Jūs esat Izglītības un zinātnes ministrs. Ko esat apņēmis paveikt savu pilnvaru laikā?

- Ir vairāki jautājumi. Pirmkārt, jau budžets. Šajā laikā ministrijai un ministrijas vadībai ir jāizstrādā kaut kāda nacionālā stratēģija, kas aptver izglītību kopumā - ko mēs vēlamies izglītības jomā - vai tā ir audzināšana un izglītošana, vai tās ir zināšanas un tikumība, vai tas ir kaut kas

cits. Un izejot no tā - kāds finansējums ir vajadzīgs, kāds - finansu mehānisms, kāda ir vajadzīga izglītības iestāžu struktūra, lai tur būtu zināma loģika.

- "Latvijas ceļā" valdīšanas laikā izglītība gan tika pasludināta par prioritāti, taču faktiski tas tā nebija. Vai šajā ziņā kas mainīsies?

- Es domāju, izglītībai un zinātnei vajadzētu kļūt par prioritāram nozarēm, bet vai tas tā būs, atkarīgs ne tikai no ministrijas, bet no valdības kopumā, no tā, kā valdība izprot izglītības lomu un vietu sabiedrībā. Ja izglītību uzskatīs par vienu no resoriem, tad konkurencē

Jautājumi par Universitāti

Pēc 1991. gada 15. maija notiek vēlēšanas, kuru nolikums principiāli atšķiras.

Rīgas Tehniskās universitātes rektors E. Lavendelis rektora godā ir jau no 1986. gada un ievēlēts līdz 2000. gadam. Kaimiņaugsstskolā rektors pirmo reizi iecelts uz 5 gadiem un šo termiņu vairs neņēma vērā, ievēlot Lavendļa kungu 1995. gadā pēc 1990. gada vēlēšanu termiņa izbeigšanās. Tātad uz jauno likumdošanu neattiecas ne E. Lavendļa kunga iecelšana rektora amatā 1986. gadā, ne J. Zaķa kunga vēlēšanas 1987. gadā, kad spēkā bija citi vēlēšanu nolikumi.

Gribējām dzirdēt JURA ZAĶA kunga domas, jo viņa vārds šobrīd tiek locīts ļoti dažādi.

- Ņemot vērā apstākli, ka pastāvēja iespēja balotēties par rektoru otram vēlēšanu periodam, un jūs neseno ievēlējāt augstskolu rektoru padomes priekšsēdētāja godā, kāpēc tomēr balotējāties deputāta amatam?

- Pagājušā gada rudenī pārlūkojot paveikto un nepaveikto rektora amatā, man radās šaubas, vai esmu tas labākais. Tādēļ nolēmu balotēties Saeimā gan tikai Rīgā, kur mani pazīst. Man uzticējās un ievēlēja. Pēdējā laikā sākušās runas, ka labāk būtu, ja es paliktu strādāt Universitātē. Tagad sāku šaubīties pats. Esmu pret rektora pilnvaras pagarinājumu jānotiek vēlēšanām. LR Saeimā savukārt vēlas, lai palieku Izglītības, kultūras un zinātnes komisijā. Ja arī deputāta mandātu nenolikšu, tad kā Saei-

mas deputātam man ir pienākums darīt zināmus atklātībā savus ienākumus. Līdz šim to esmu darījis par pagājušā gada diviem mēnešiem - novembri un decembri, kad sāku savu darbu Saeimā. Tas bija laiks, kad tikko kā sāku atkopties no ļoti smagas (un tāpēc arī ļoti dārgas) sirds operācijas. Finansiāli man toreiz bija palīdzējuši tikai kolēģi Viļņā, piekritot operāciju izdarīt ar atvieglotiem noteikumiem, par ko esmu viņiem ļoti pateicīgs. Un tad talkā nāca mani kolēģi pašu mājās. Palīdzību ieguva palielas prēmijas veidā. Pašam negaidīti ļoti sirsnīgā veidā mani pabalstīja arī viens no fakultāšu dekāniem. To visu uzrādīju ienākumu deklarācijā, par ko tagad dzirdu dažādus komentārus.

Apziņos, ka reformas Universitātē nav beigušās un ir iesākti darbi, kurus gribu un varu turpināt.

- Šobrīd, šķiet, lielāki strīdi ir par juridiskiem termiņiem ievēlēt uz 3 vai 5 gadiem, bet netiek apspriestas kandidātūras, viņu piedāvātās koncepcijas LU turpmākajai darbībai.

- Jā, brīnos par to, ka netiek

atklāti pateikts, ka tev bija tādas un tādas kļūdas un neizdarības... Ir "plikis" juridisks strīds - norma tāda, norma tāda.

Vēlēšanās jāizšķiras, kura kandidatūra ir piemērotāka un labāka rektora amatam. Atklāti jāautājot, jānoskaidro iespējamo kandidātu plāni un idejas.

Protams, ka pēc nu jau vairāk nekā četrdesmit LU pavadītajiem gadiem neko no tajā notiekošā nespēju dziļi nepārdzīvot. Jo sevišķi tas attiecas uz to, kas noticis pēdējo astoņu gadu laikā, kad par visu jutos tieši un personīgi atbildīgs. Un tomēr īstu atbildību varu uzņemt tikai par laiku, kad kļuvām neatkarīgi no mums uzspiestām varām, kad savu autonomiju varējām apstiprināt savā līdz šim vēl spēkā esošajā Satversmē, kura oficiāli tika apstiprināta 1991. gada rudenī. Tās galvenā īpatnība bija jaunu, demokrātisku normu ieviešana, kas deva mums jaunus brīvības, vienlīdzīgi prasot pašiem uzņemties pilnu atbildību par savas rīcības sekām. Agrāk beztiesiskie ieguva tiesības brīvi izteikt savus uzskatus un ar brīvu balsojumu tos aizstāvēt pat tad, kad vairums citu balsotāju bija citās

VALODAS

(Turpinājums)

K

KANGAROO - kengurs
kangaroo - austral. - rausītīties kā jaunam kumeļam (par automašīnu, kad nav pietiekami uzsilis motors)

- to move jerkily (used of a car when the engine is warming up) -

(Be on the lookout for a grey car **kangarooing** through the Manly area. Mrs. has just received her driver's licence. Uzmanies no pelēkas automašīnas, kura **raustās kā jauns kumeļš** braucot cauri Menlu teritorijai. Misis ir tikko saņēmusi braukšanas tiesības.)

Kangaroos - austral. - Kenguri; Austrālijas regbija izlase - a regby team representing Australia internationally - (Kangaroos had it easy. **Kenguri** uzvarēja bez grūtībām.)

KITIEN - kaķēns

as weak as a **kitten** - amer. - vājš, savārdzist (fiziski) - weak; waek and sickly -

(John is **as weak as a kitten** because he doesn't eat well. Džons ir **savārdzist**, jo viņš slikti ēd.)

kittens (have kittens) - brit. - būt satriektam; būt nošokētam - be very frightened, taken aback, shocked -

(Mum'll **have kittens** if I suggest going away on holiday by myself. Mammu, es **būšu satriekta**, ja es došos brīvdienās viena pati.)

L

LAMB - jērs
as innocent as a **lamb** - amer. = nevainīgs jēriņš

- **guiltless; naive** - (Look at the baby, **as innocent as a lamb**. Paskat uz to mazuli, **nevainīgs jēriņš**.)

as gentle as a **lamb** - brit. = maigs kā jērs; uzmanīgs - gentle, careful no to hurt or harm -

(He was a big rough-looking fellow but **gentle as a lamb**, even he'd had a few drinks. Viņš bija paraupjš, liela auguma zellis, bet **maigs kā**

jērs, pat tad, kad bija nedaudz iedzēris.)

M

MOUSE - pele
as poor as a church **mouse**

- amer. - plikš kā baznīcas žurka; ļoti nabadzīgs

- very poor -

(My Aunt is **as poor as a church mouse**. Mana tante ir **plika kā baznīcas žurka**.)

MULE - mūlis

as stubborn as a **mule** - amer. - stūrgalvīgs kā ēzelis, ēzeļmāte

- very stubborn -

(My exwife was **as stubborn as a mule**. Mana bijušā sieva bija **stūrgalvīga kā ēzeļmāte**.)

N

NIGHTINGALE - lakstīgala
a Florence **Nightingale** - brit. - gādīga medmāsa; māsiņa - a devoted nurse (from the British nurse, also known as the Lady with the Lamp, who served in the military hospital at Scutari, during the Crimean War, 1854-56) -

(I only hope you're feeling better', he said. 'But I'm sure you are, with so charming **Florence Nightingale** to attend you.' 'Es ceru, ka tu jūties labāk,' viņš teica. 'Bet es esmu pārliecināts, ka tas tā tiešām ir, jo tevi aprūpē tik **gādīga māsiņa**.)

NEDDY - austral. - bērītis
neddy - austral. - rikšotājs

- a horse; in plural, usually race horses -

(So they saddled up their **neddys** and like loafers sneaked away. Tā viņi apsedloja savus **rikšotājus** un kā dienaszagļi aizlavījās priekšā.)

(So they saddled up their **neddys** and like loafers sneaked away. Tā viņi apsedloja savus **rikšotājus** un kā dienaszagļi aizlavījās priekšā.)

PASTUMT KĀDU MALĀ

ar citiem resoriem izglītība atkal var palikt viena no pēdējām, kā tas bija līdz šim. Bet izglītība ir tas pamats, kas būtībā kā kapitāls tiek ieguldīts visās citās nozarēs - gan ārlietās, gan lauksaimniecībā, veselības aizsardzībā un citur, jo izglītotam cilvēkam ir cits potenciāls nekā tādām, kurām izglītības nav. Ko nozīmē jurists starptautiskajās attiecībās, kam nav izpratnes ne par dzimteni, ne par tikumību, ne morāli, ne par to, kādēļ viņš ir sūtīts teiksim uz Maskavu vai Ņujorku. Lieta tā, ka pašai valdībai jāsaprot - te nav runa par to, ka Izglītības ministrija tagad apkaros citas ministrijas. Es ceru, ka mums izdosies

kādu pavērsienu šajā ziņā radīt.

Pašlaik finansiālā ziņā mūsu situācija ir samērā bēdīga, jo ministrijai - no valsts budžeta pieprasītas summas piešķirta krietni mazāka un tādēļ ministrija nevarēs pat pildīt visas tai ar likumdošanu noteiktās funkcijas, bet, ja nodokļu iekasēšana gada laikā uzlabosies, izglītības ministrijai tiks piešķirti papildus līdzekļi 10 miljonu latu apmērā un no tiem 2 miljoni tiks izmantoti studentu kredīšanai. Studenti šo summu sākumā saņems stipendiju veidā, jo kredīšanas mehānisms pagaidām tikai tiek izstrādāts.

DAINA PAKALNE

un parī arī

domās. Šos principus ieviešamies saglabāt un pilnveidot jaunajā Satversmē.

Izbrīnu izraisa kas cits: stīvēšanās par konkrētas personas atbildību vai neatbildību šim amatam, aizslēpjoties aiz pašu izdomātiem principiem, kuru pietiekošo juridisko pamatotību nespēj apstiprināt pat kompetentākās institūcijas.

Kā LR Saeimas (tās pašas, kurā vajadzēs apstiprināt mūsu jauno Satversmi) deputāts varu diezgan droši spriest par to, kas ir un kas nav likumīgs. Jau agrāk, jūtot mūsu nespēju pašiem būt pietiekoši izlēmīgiem (tad vēl nebija Saeimas deputāts), vērsos pie šīs institūcijas pēc palīdzības, kuru tā man arī neliedza. Saņemto atbildi nedarīju plaši zināmu tikai tāpēc, lai kādu ar tās publicēšanu neapvainotu. Tagad saprotu, ka tā jādara zināma, lai varētu vieglāk atrisināt tās problēmas, kuras daži pilnīgi nepamatoti cenšas nosaukt par neatrisināmām. (Publicējam LR Saeimas Juridiskās komisijas atbildi skat. 2. lpp.)

-Dzirdēts uzskats, ka pārāk ilgi viens un tas pats cilvēks sēž rektora krēslā...

-Es saprotu, ka ar minētiem spriedumiem it kā cīnos par tiesībām tikt

atkal ievēlētam. Saprotu, ka nav jēgas mēģināt to atspēkot. Jēga, pēc manas stingras pārliecības, ir tikai nepadarīt LU savās un citu acīs par iestādi, kas nepaļaujas pati uz savu darbinieku spējam brīvi lemt un uzņemties atbildību par rezultātiem. Domāju, ka visiem mums būtu ļoti nozīmīgi jau pirmsvēlēšanu cīņā uzzināt, kur ir viena kandidāta spēks, bet cita vājums. No tā mēs visi varētu daudz ko mācīties.

Manai pieredzei ir savi plusi un arī savas nenoliedzami minusi, kurus gan katrs redz citādāk. Nosodīt par ilgu atrašanos vienā darba vietā var tikai tad, ja sāk neefektīgi strādāt, un parādījies cilvēks ar jaunu projektu, par kuru vērts diskutēt. Universitātes cilvēkiem jāļauj brīvi izvēlēties, pie viena domās skatot perspektīvu, kāda būs Universitāte rīt un parīt.

Tas pats attiecas uz dekanātiem - arī viņiem priekšā stāv vēlēšanas, jo visu taču neizšķir gadu skaits - 3 vai 5.

Sarunājusies
ILZE BRINKMANE

GRIBAM ZINĀT

KAS IR VALSTS ĢIMENES VESELĪBAS CENTRS?

Universitātes studenti, mācībspēki un darbinieki! Vai zināt, ka pagājušā gada 28. septembrī durvis vēris Valsts Ģimenes veselības centrs? Tā direktore ir pieredzējusi ginekoloģe Regīna Strautmane, kuras projekts uzvarēja Ģimenes veselības centra koncepciju konkursā. Daktare Strautmane uzskata, ka iestādes galvenais uzdevums ir rūpēties par ģimeņu veselību. Tas panākams, gan veicot profilakses darbu, gan palīdzot ģimenēm šai grūtajā laikā izkļūt no krīzes. Kā liecina statistika, 67% Latvijas ģimeņu atrodas krīzes stāvoklī. Dzimst ļoti maz bērnu. Veselīgi bērni veselā ģimenē ir tautas izdzīvošanas un tautas nākotnes jautājums.

Jaunās koncepcijas pamatā ir sākt ģimenes ārstēšanu pēc biopsihosociālās medicīnas modeļa. Tā ievieš praksē seno aicinājumu ārstēt personu, nevis slimību. Vesela ģimene ir cilvēka

Daktare Regīna Strautmane

garīga, sociāla un fiziska labklājība. Slima ģimene - slimā sabiedrība. Jāmaina sabiedrības nostāja un uzskati par ģimeni, sievieti, vīrieti, bērnu kā individu.

Pasaulē izdarīti aprēķini, ka sabiedrības un ģimenes izglītošana un saslimšanas profilakse ir ievērojami lētāka par slimas ģimenes, sabiedrības ārstēšanu un apkopi.

Ja jums ir kādas problēmas vai vēlme konsultēties, droši zvaniet vai nāciet uz Ģimenes veselības centru. Tas atrodas Rīgā, Grēcinieku ielā 34, 5. stāvā, 5. poliklīnikas telpās. Tālrunis: 7-224581, fakss 229649. Tiks pieņemts un uzklauts ikviens, neatkarīgi no dzīvesvietas. Samaksa par konsultācijām un ārstēšanu ir krietni mazāka nekā privātajās medicīnas iestādēs. Konsultācija maksā Ls 0,95, analīzes Ls 3,-, ultrasonogrāfiskā izmeklēšana

Ieklausies savā iekšējā pulkstenī!

Tu spēsi labāk paveikt darbu un juties mundrāks, ja ņemsi vērā diennakts stundu iedarbību uz cilvēka organismu. Mums ir jau ieprogrammēti "bioloģiskie pulksteņi", kuri nosaka miegainību, mundrumu un citus ikdienas aspektus.

7 - 9 no rīta. Pamošanās, rīta vingrošana un iešana ārā. Pamošoties vienmēr noteiktā laikā, agri izejot dienas gaismā, tu būsi mundrāks visas dienas garumā.

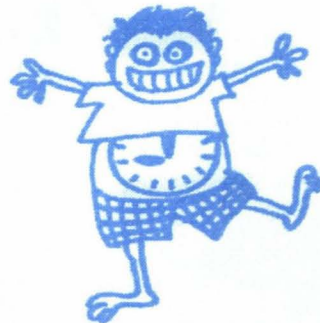
9 - 11. Ir pienācis laiks izstrādāt vissarežģītākos plānus. Lielisks laiks radošai domāšanai. Pētījumi pierādījuši, ka šajā laikā sāpes jūtam mazāk; piemērots brīdis zobārsta apmeklējumam.

11 - 12. Uzmanības līmenis ir augsts, mēs šobrīd labi paturam prātā informāciju. Piemērots laiks pieņemt sarežģītus lēmumus un risināt problēmas.

12 - 14. Labs laiks kontaktam

ar darbībasdriem, jo cilvēki šajās stundās ir vispretimnākošākie un jautrākie.

14 - 16. Vairums cilvēku jūtas miegaini; nesen paēstas pusdienas. Lai pievarētu šo nestabilo

periodu, kontaktējies ar darbībasdriem, zvani pa telefonu, atver vēstules. Ja iespējams, izvairies no mašīnas vadīšanas - liels skaits negadījumu notiek tieši šajās stundās vadītāju miegainības dēļ.

16 - 18. Atkal pār mums nāk miegainības viļņi. Neņemot vērā lēno reakciju, varam izstrādāt nākamās dienas plānu, rakstīt vēstules.

18 - 20. Vakariņu laiks. Izvēlies ogļhidrātiem bagātu uzturu, ja vēlies atpūsties. Bet, ja darbs jāturpina, labāka ir proteīniem bagāta barība.

20 - 22. Labs laiks nopietnām pārrunām, rēķinu aprakstīšanai, ienākumu sabalansēšanai un citām nodarbibām, kur nepieciešama precizitāte un možums. Aktivitāte ir augsta.

22 - 00. Izvēdini telpas un centies iet gulēt vienā un tajā pašā laikā. Šāda rīcība novērsīs bezmiegu un neregulēs tava organisma iekšējo pulksteni.

National Enquirer
materiālu tulkojusi
ANDA LASE

Ģeogrāfu ģimenes jaunākie

pretenziju man nav. Normāls kurss, var sekmīgi mācīties. Savu viedokli konkrētāk varēšu pateikt

rādnieki (lai citi tā nedara).

Ir jābaida pirmie kursi un tie prieki, ko dod ģeogrāfija.

pēc vasaras prakses, kuras laikā parasti daudz kas atklājas.

A. Markots: "Tipisks 1. kurss, kur ir ļoti labi studenti, kurus tas interesē. Un ir daļa, kuri atnākuši tikai, lai būtu augstskolā. Lekcijās ar jautājumiem īpašu interesi neizrāda. Cits ir tāds, kas parādās reizi sešās nedēļās."

Pirmkursnieku piebilde: "Mūsu kursā lielākā daļa ir pa-

Bet visus sveicam ar savu devīzi: "Esiet sveicināti uz zemes, kuru es varbūt nekad nedabūšu redzēt!"

Kādus laika apstākļus ģeogrāfi novēl sev nākotnē? Droši vien - saulainus. Ar maksimālo vēja ātrumu stundā un otro labvēlīgo dzīves režīmu.

Lai jums izdodas!

IEVA BUKAVA

Ls 2,50. Bez maksas analīzes tiek veiktas bērniem un pusaudžiem līdz 18 gadu vecumam, arī studentiem. Pensionāriem par visiem pakalpojumiem jāmaksā 50% no cenas.

Centrā strādā šādi augsti kvalificēti speciālisti: ginekoloģe un centra vadītāja Regīna Strautmane, ginekoloģe Irīna Vorona, seksologi Jānis Zālītis un Andris Šauriņš, fizioterapeite Mirdza Strautiņa, psiholoģe Irīna Kondrāte, psihoterapeits Artūrs Utināns u. c. Centra profilakses nodaļas speciālisti palīdz risināt psiholoģiskas problēmas jauniešiem, jauniešiem, pusmūža cilvēkiem un ģimenēm. Tiek sniegti padomi ģimenes plānošanas jautājumos, kā arī piedāvāti dažādi kontracepcijas veidi un līdzekļi. Pieejamas konsultācijas par ekstrakorpiālās apaugļošanas iespējām. Laboratorijā tiek veikti visi iz-

meklējumi, kādi nepieciešami neauglības un seksuāli transmisīvo infekciju gadījumā, notiek grūtnieču ultrasonogrāfiskā izmeklēšana. Centra speciālists jums sniegs vispusīgu palīdzību. Jo tikai strādājot kopā un risinot problēmas, Latvijā dzims veseli bērni un būs normālas, stipras ģimenes. Tādēļ, ja jums ir kādas problēmas, vai arī, ja interesē nosauktie temati, varat droši atnest savas vēlmes rakstītā veidā arī uz "Universitātes Avīzes" redakciju, Raiņa bulv. 10, 110. telpā, t. 7-222944 ar norādi - "Ģimenes veselības centram". Nogādāsim tās speciālistiem. Ja vēlaties, varat palikt arī anonīmi! Tad nākamajos laikraksta numuros Ģimenes veselības centra speciālisti risinās ar jums dialogu par interesējošajām problēmām.

MĀRA SADOVSKA

INFORMĀCIJA

AIIESEC LATVIJA JAUNS PREZIDENTS

Februāra vidū notika AIIESEC Latvija Nacionālā konference "Pasaule un es". Tās mērķis bija rosināt studentus izjust atbildību par procesiem sabiedrībā un valstī, mēģināt ietekmēt tos gan katram individuāli, gan kā organizācijai.

Seminārs sākās ar UNDP pārstāvja lasīto lekciju par pašreizējām attīstības tendencēm un aktuālajām problēmām pasaulē. Par tādām tika minētas arvien lielāka atsvešināšanās cilvēku starpā, nāciju saplūšana, starpvalstu ekonomiskās sadurmes, nabadzīgo ļaužu skaita pieaugums, vides piesārņojums u. c.

Lai rastu sadarbību un mēģinātu šos pasaules procesus vairāk ietekmēt, tika pieaicināti pārstāvji no citām jaunatnes organizācijām. Jaunatnes Kristīgās savienības, Rotary atc., Junior Achievement, Latvijas studentu apvienības un Austrumu kultūras centra.

Vēlāk, strādājot grupās, visaktuālākās un tās, kuras mēs visvairāk varam izmainīt, izrādījās izglītības problēmas. Semināra dalībnieki kārtējo reizi apliecināja, cik svarīga mums, pašiem studentiem, šķiet kredīvēšana, mācībspēku novērtēšana un lielāka mācību kursu izvēle. Tāpat mēģināja rast risinājumu studentu veselības uzlabošanai, līdz ar to arī poliklinikas problēmām.

Citās lekcijās uzzinājām vairāk par personības tipiem, aktīvo pārdošanu, pozitīvo domāšanu, organizācijas nozīmi un transcendentālo meditāciju, kuru varējām izmēģināt arī paši. (Šīs lekcijas rezultāti bija tik pozitīvi, ka daži pēc seansa gulēja saldā miegā).

Konferencē bija ieradušies arī studenti no citām Latvijas augstskolām - Rēzeknes, Daugavpils, Jelgavas, - kur viņiem radās lielāka izpratne, kas ir AIIESEC, un mums cerība, ka drīz vien ne tikai Rīgā, bet arī ārpus tās būs jaunas AIIESEC

Latvija lokālās komitejas.

Vakari noritēja tikpat radošā gaisotnē kā pārējā dienas daļa, jo tad vajadzēja katrai darba grupai pierādīt, ka viņi ir ne vien paši gudrākie, bet arī visatjautīgākie, draudzīgākie un artistiskākie. Tādēļ tika izrādītas epizodes no Raiņa "Zelta zirga", atainotas Jaungada dziesmiņas un skati no Rīgas Jūrmalas.

Bez tā visa semināra laikā tika uzņemti jaunie AIIESEC Latvija biedri un ievēlēja nacionālās komitejas valde nākamajam AIIESEC darba gadam. Tātad, sākot ar 1. augustu, tagadējo AIIESEC Latvija prezidentu Paulu Irbinu nomainīs Armens Načerjans. Viņam tuvākie palīgi joprojām būs Pauls Irbins, Signe Alksnīte un Aigars Ruņģis.

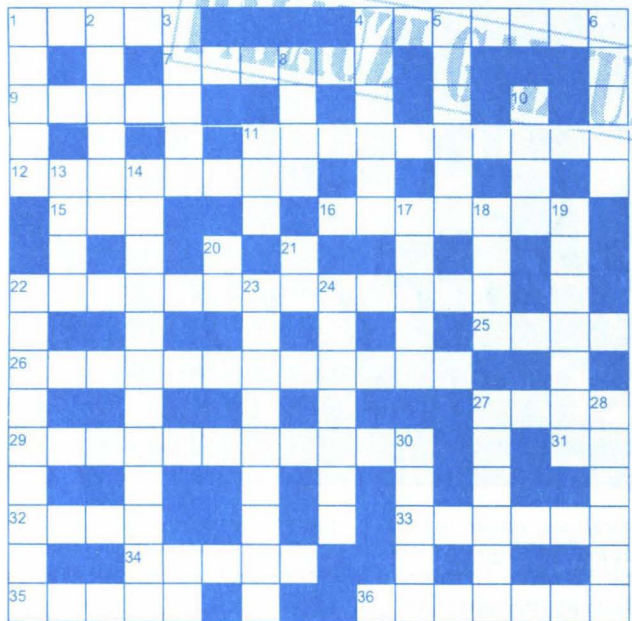
Pasākumā, protams, neiztika bez jauno biedru un nacionālās komitejas iesvētīšanas.

Nākamais AIIESEC Latvija rīkotais "lielais" pasākums ir Karjeras dienas aprīlī un par godu tam plānotā ballīte Mazajā Ģildē.

LĀSMA KRŪMIŅA

GRĀMATAS TEV

75. Stevenson, William J. Production/operations management / 1990
Fondi : 18
76. Streeter, James. Teacher's edition for Basic mathematical skills with geometry / 1991
Fondi : 4
77. Streeter, James. Teacher's edition for Beginning algebra, form B / 1991
Fondi : 4
78. Streeter, James. Teacher's edition for Intermediate algebra, Form B / 1991
Fondi : 4
79. Streib, William J. Digital circuits / 1990
Fondi : 4
80. Swindle, Robert E. Business math basics / 1990
Fondi : 18
81. Szymanski, Robert A. Software applications worktext / 1990
Fondi : 18
82. Thomas, Robert Paul. Microeconomics / 1990
Fondi : 18
83. Tillman, Peggy. Human factors essentials / 1991
Fondi : 1L
84. Trivieri, Lawrence A. Basic mathematics / 1990
Fondi : 4
85. Ury, William. Getting past no / 1991
Fondi : 1 Šifra : B-95/324
86. Walgenbach, Paul H. Principles of accounting / 1990
Fondi : 18
87. Walgenbach, Paul H. Solutions manual to accompany Principles of accounting, fifth edition / 1990
Fondi : 18
88. Waterman, Robert H. Adhocracy: the power to change / 1990
Fondi : 1 Šifra : C-95/126
89. Winger, Bernard J. Principles of financial management / 1991
Fondi : 18
90. Wolff, Terris B. Microcomputer productivity tools / 1990
Fondi : 4
91. Wright, Richard A. Microcomputer applications in accounting / 1991
Fondi : 18
92. Yasui, Holly. Desktop publishing applications / 1990
Fondi : 1A

Sastādījis ILMĀRS LŪSIS

HORIZONTĀLI: 1. Populārs romiešu tiesību pasniedzējs LU. 4. Vācijas galvaspilsēta. 7. Norvēģu rakstniece (1882. - 1949.). 9. Ādama un Ievas dēls. 11. Savienoties ar skābekli. 12. Viegls, atsperīgs. 15. Garumā neliela. 16. Elpvada augšējā daļa. 22. Daudzšūņu tips. 25. Sauszemes gabals, ko ietver ūdenstilpne. 26. Iemitināties, ieviesties. 27. Knuta Hamsuna romāns. 29. Produkta novērtēšana. 31. Silīcija simbols. 32. Latīņu alfabēta burts. 33. Kļūt garlaicīgam. 34. Guļamvieta kuģī. 35. Ventas pieteka. 36. Samērā apjomīga.

VERTIKĀLI: 1. Latviešu vēsturnieks, jurists (1888. - 1959.). 2. Lapu koki. 3. Žūt. 4. Valsts Rietumāfrikā. 5. No nezālēm tīrīts. 6. Varoņpoēmas. 8. Pielūgsmes objekts. 10. Saista ar auklām. 11. Sulīgs auglis ar sēklām. 13. Savienība, apvienība. 14. Mērķtiecīgas darbības rezultāts. 17. Spals dažiem šaujamieročiem. 18. Adatains naktsdzīvnieks. 19. Sen grieķu matemātiķis (365. - 300. p. m. ē.). 20. Tā, tādā veidā (angļu val.). 21. Rutēnija simbols. 22. Valsts Skandināvijā. 23. Vēsturisks novads Indijā. 24. Mācība par skaņdarba sadalīšanu taktis. 27. Elpvada sazarojumi. 28. Ostas pilsēta ASV. 30. Gaujas pieteka. 34. Pakārtojuma saiklis.

ATBILDES UZ IEPRIEKŠĒJO KRUSTVĀRDU MĪKLU

Horizontāli: 1. Kārta. 4. Zelts. 7. Barbadosa. 10. Puika. 11. Ķauļi. 12. Īstas. 13. Ausis. 15. Svece. 17. Sviests. 22. Liegs. 23. Mieži. 24. Kartīte. 25. Tauta. 26. Sārņi. 27. Aizarts. 30. Usmas. 33. Kolts. 36. Alata. 37. Nante. 38. Reize. 39. Juvelieri. 40. Skaņa. 41. Skaļa.

Vertikāli: 1. Kipra. 2. Raihs. 3. Abats. 4. Zaķis. 5. Lauce. 6. Saite. 8. Baski. 9. Draps. 14. Utilitārs. 16. Civilizēt. 17. Saskaņa. 18. Erotika. 19. Samests. 20. Medus. 21. Lepra. 28. Zalve. 29. Rutki. 30. Urnas. 31. Manta. 32. Sleja. 33. Koris. 34. Laika. 35. Sveša.

SVEICAM

SVEICAM LU STUDENTUS UN MAGISTRANTUS, KURI UZVARĒJUŠI 1995./96. m. g. 2. SEMESTRA STIPENDIJU KONKURSĀ:

DATORZINĀTNĒS UN INFORMĀTIKĀ:
studentus Fizikas un matemātikas fakultātē:
Andri Ambaini (zin. darba vadītājs prof. R. Freivalds);

Dāvi Kūli (zin. darba vadītājs prof. J. Bārzdiņš);
Ģirtu Lindi (zin. darba vadītājs prof. J. Bārzdiņš);
magistrantus

Juri Smotrovu (zin. darba vadītājs prof. R. Freivalds);

Raimonu Simanovski (zin. darba vadītājs prof. R. Freivalds);

Jāni Plūmi (zin. darba vadītājs doc. J. Strods);
Māri Jansonu (zin. darba vadītājs doktors Ē. Viļums);

Aigaru Staku;
Valdi Spūli (zin. darba vadītājs doc. Māris Treimanis).

**FARMĀCIJAS KĪMIJĀ UN BIOLOĢISKI
AKTĪVU VIELU SINTĒZĒ:**

studentu Bioloģijas fakultātē:
Jāni Ancānu (zin. darba vadītāja O. Heisele);

KĪMIJAS FAKULTĀTĒ:
magistranti

Sandru Kumačevu (zin. darba vadītājs V. Peisenieks);

PEDAGOĢIJĀ:
magistrantus Pedagoģijas un psiholoģijas
fakultātē:

Jolantu Lembu (zin. darba vadītāja doc. S. Liepiņa);
Annu Līdumu (zin. darba vadītāja prof. A. Špona).

Konkursu sponsorējuši a/s "SWH Informatīvās sistēmas", a/s "SWH Rīga", valsts firma "Grindeks".

Novēlam panākumus turpmākajā radošā darbībā!

*LIF mērķprogramma
SWH izglītībai, zinātnei un kultūrai*

STARPTAUTISKĀS STUDENTU KARTES ATKAL "TOPĀ"

Ceļošana ir viens no studentu vaļaspriekiem, kas atsākas līdz ar pavasara iestāšanos. Tādēļ starptautiskās studentu kartes atkal ir "topā".

Jo kāpēc gan nesagādāt lētāku ceļojumu, iztērējot tikai Ls 3 no sava budžeta? Turklāt kartes noder arī Latvijā. SIF sadarbojas ar IAESTE. Šis sarežģītais nosaukums attiecas uz starptautisku tehnisko specialitāšu studentu darba apmaiņu. Tātad - tā ir iespēja arī LU studentiem vasaras mēnešos pastrādāt ārzemēs, līdzīgi praksei. Pašreiz SIF ievāc vispārēju informāciju par Latvijas studentu darba iespējām ārzemēs, cik tas ir izdevīgi. SIF nākotnes plānos ietilpst arī valodu apmācības kursu izveide. Bet - pastāv lietas, kas modē ir vienmēr. Tie ir studentiskie T-krekli, kurus var iegādāties SIF birojā par Ls 3,50-4,20 melnā un pelēkā krāsā. Bet "kolhoza variantam" noderēs arī viens sarkans eksemplārs ar LU simboliku - tikai par Ls 1!

IEVA BUKAVA

Šis ir atlaides starptautisko studentu un skolēnu apliecību īpašniekiem Latvijā:

Nr.	Nosaukums	Adrese	Pakalpojums	Atlaide
1	Fotosalonā 'Flēra'	Miera ielā 4	foto preces un pakalpojumi Studentiem tiek piedāvāts sekojošs pakalpojums: fotogrāfiju izgatavošana 1 nedēļas laikā,	7%
			1 bildes cena: 0.16 Ls	7%
2	Firmā 'GEOSS' tel. 371354	Miera ielā 80,	TV, audio, video remonts un pretaizdzīšanas iekārtu uzstādīšana, automašīnu signalizācijas	10%

(Turpinājums sekos)

LU izdevniecība "UNIVERSITĀTES AVĪZE"

satiek grāmatas, brošūras, konspektus, veido vizītkartes ...

sagatavojam grāmatas izdošanai (tekstu literārā rediģēšana, korektūra, mākslinieciskais un datormakets) piedāvājam foto pakalpojumus, attēlu skanēšanu un apstrādi.

Mācībspēki un studenti,

esam gatavi veidot jūsu ieceres pasaules UNI - PRESS limeni!

Adrese: Raiņa bulv.19, 110.t., tel. 7222944.

"Universitātes Avīze"

Redaktore ILZE BRINKMANE

Tekstus rediģē: LINDA VAITS, GINTA LUKŠEVICA

Datorsalikumu veido: NORMUNDS FEIERBERGS

Komercautājumus kārtō: ALDIS ZELMENIS

Numurā izmantoti ALDA ZELMEŅA, INGMARA MARICA, TEŅA NIGUĻA foto

Adrese: Raiņa bulv.19, 110.telpa, Rīga, LV-1586

Tālrunis un fakss: 7222944

Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv.

Reģistrācijas apliecības Nr.535.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.